

René Borsch buigt zich over de plannen voor gaswinning boven Terschelling. FOTO: LC

Nauwelijks onrust over gaswinning Terschelling

GOOS BIES

WEST-TERSCHELLING Plannen voor gaswinning zorgden ruim acht jaar geleden voor grote onrust op Terschelling. Nu is de situatie heel anders.

„Ja”, knikt René Borsch, sinds anderhalf jaar algemeen directeur van Kistos Nederland, en gepokt en gemazeld in de fossiele offshore-industrie. Hij weet waar sommige verhalen en onrust vandaan komen, zoals de angst voor bodemdaling bij een geboren en getogen Terschellinger van in de 70.

„Ik ken dit gebied, eilanden bewegen. Er is bij ons net weer zand op het strand bijgestort”, zegt de 44-jarige directeur, terwijl hij op een kaart wijst naar de westkust van Ameland. „Ik ben een Amelander, een Hollumer.” Borsch volgde de olie- en gasschool in Den Helder, toen die nog bestond en liep in 1999 stage voor de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) op de platformen voor de oostkust van Ameland. „De NAM vond het een goed idee om een eilander op het Westgat stage te laten lopen.”

Bij Ameland, waar al sinds de jaren tachtig in de Noordzee gas wordt gewonnen, is sprake van bodemdaling. „Dat is geen geheim. Op Ameland zit het platform 2,5 kilometer van de kust en ligt het gasveld deels

onder het eiland, onder het Oerd. Dit gebied boven Terschelling is een heel ander veld, veel kleiner. Als er al bodemdaling door zou ontstaan, dan heeft dat geen effect op het eiland”, vertelt Borsch, terwijl hij op de kaart wijst naar de gebieden M11 en M10, gelegen ten zuiden van de zuidelijke scheepvaartroute op de Noordzee.

Met negen mensen staat team Kistos in WestCord Hotel Schylge klaar om zorgen onder de Terschellinger bevolking aan te horen. Maar terwijl er tot 2015 flinke ophef was op Terschelling over gaswinningsplannen van Kistos (toen nog Tulip Oil geheten), is daar maandag op de eerste van twee inloopbijeenkomsten op het eiland nauwelijks iets van te merken. De opkomst stokt bij vijftien mensen.

Ook Terschelling GasTvrij, die anders dan alle andere maatschappelijke organisaties niet met Kistos in gesprek wilde, roert zich niet. De actiegroep staat wantrouwig tegenover de plannen van Kistos en sluit niet uit dat het van origine Britse bedrijf toch onder Terschelling boort. „Dat kan niet eens”, vertelt Borsch. „Althans, wij doen het niet. We hebben de licentie voor het veld Terschelling-Noord teruggegeven aan de staat.” Technisch is het ook niet mogelijk om vanaf het beoogde platform in het veld M11 tot onder Terschelling te boren, vervolgt Borsch.

„Dat mag ook niet.”

„Ja, de vorige keer lag het heel gevoelig, boren op het eiland”, zegt bezoeker Simon Smit, op het eiland bekend als mede-eigenaar van Rederij Noordgat. „Maar ik denk dat de impact van deze boring voor het eiland nihil is. Tuurlijk, je ziet in de verte wat staan aan de horizon, maar dat is met windmolens ook zo. Ik ben er wel voor, ik denk dat we onafhankelijk moeten zijn van Russisch gas.”

Bovendien, zo gaat Smit door, zijn de plannen van Kistos ook goed voor werkgelegenheid op het eiland. Zelf haalt hij een aanzienlijk deel van zijn omzet uit transportritjes naar het platform van One-Dyas. „Dat staat iets verder uit de kust. Heel veel mensen op het eiland hebben daar geen idee van, maar dat staat er al sinds 2009.”

Niet alleen boven de Noordelijke scheepvaartroute, ook boven Vlieland wordt gas gewonnen. Daar is Neptune Energy actief. „Dat platform staat nog iets dichterbij dan wij straks”, zegt Borsch. Het Kistos-platform is gepland op 9 kilometer uit de kust, ten noorden van strandpa-

viljoen Heartbreak Hotel in Oostereind. „Dat wordt een meter of 20 hoog. Op die afstand lijkt dat een strandpaal van Rijkswaterstaat. Vergelijk dat met de containerschepen die er de hele dag langs varen.”

De plannen van Kistos zorgen lokaal voor werkgelegenheid, zegt Borsch. Als de gaswinning doorgaat (naar grove schatting is er 4 tot 10 miljard kubieke meter aardgas te winnen, daar gaat Kistos dan tussen de 10 en 25 jaar over doen), dan verhuist de controlekamer mee naar Terschelling. Die staat nu nog in IJmuiden en geeft werk aan een man of 5, 6, 7. Maar ook de Nederlandse overheid profiteert van de activiteiten, vervolgt hij. Van iedere verkochte kubieke meter gas, gaat 70 tot 80 procent naar de staat. „Dan nog is het interessant voor ons om te doen.”

Staatssecretaris Hans Vijlbrief van Economische Zaken heeft om de versnelling van gaswinning op de Noordzee gevraagd, benadrukt Borsch. Nederland heeft Noordzee-gas nodig om aan leveringszekerheid tijdens de transitie naar duurzame energie te voldoen. Maar Kistos wil zelf natuurlijk ook, beaamt Borsch. Als ze definitief mogen proefboren in het najaar van 2024 en er is voldoende bruikbaar aardgas winbaar, dan zou de winning al in 2026 kunnen aanvangen. „Voor onze industrie is dat echt heel snel.”

‘Alsof er een strandpaal in zee staat, dat is wat men straks ziet’